

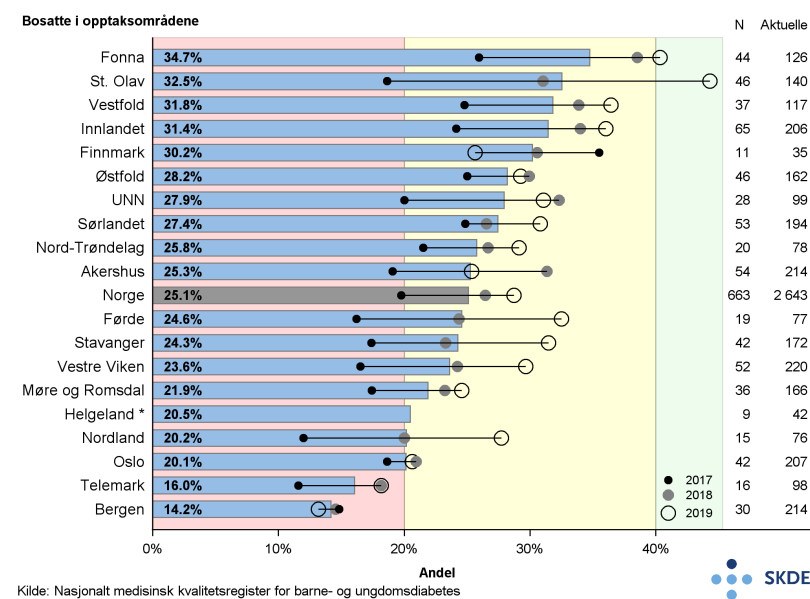
Diabetes type 1 hos barn og unge

Diabetes type 1 er den nest vanligste kroniske sykdommen hos barn og unge i Norge, og Norge er på verdens-toppen når det gjelder forekomst av diabetes diagnostisert før 15-årsalderen. Diabetes type 1 utgjør 96 % av alle tilfeller av diabetes hos barn og unge i alderen 0–17 år, og i 2019 ble det rapportert inn 410 nye tilfeller av diabetes type 1 blant barn og unge i Norge.

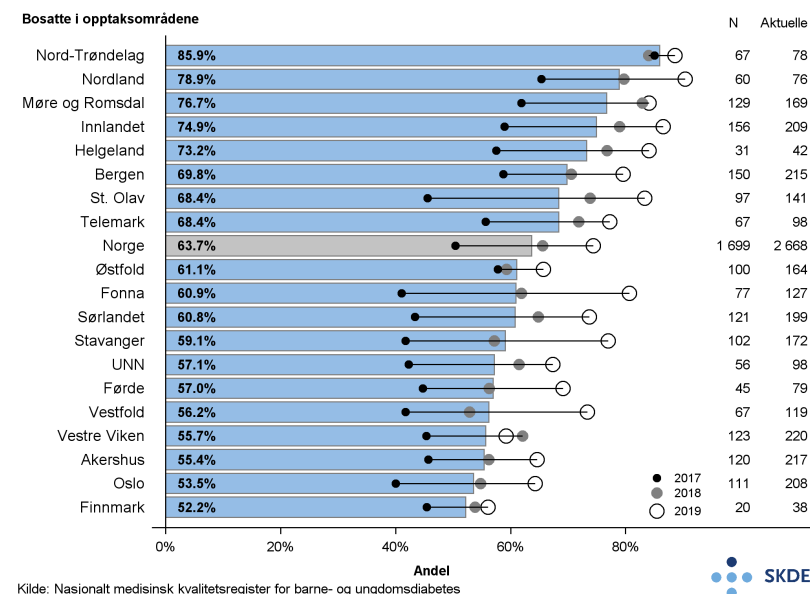
Bakgrunn

Diabetes type 1 er en autoimmun sykdom som fører til insulinmangel og for høyt blodsukker. Høyt blodsukker over tid vil forårsake skader i kroppens små blodårer, noe som igjen kan medføre skade på flere av kroppens organer. Senkomplikasjoner som tap av syn, nyresvikt, hjerteinfarkt, slag, amputasjoner og tidlig død hos pasienter med diabetes utvikler seg over flere år, men også barn og unge kan utvikle senkomplikasjoner.

Blodsukkerkontroll oppnås ved måling av langtidblodsukker (HbA1c). Det anbefales at HbA1c er under 53 mmol/mol, for i størst mulig grad forebygge utviklingen av senkomplikasjoner. Et hjelpemiddel for regulering av blodsukkernivået er bruk av kontinuerlig glukosemåler (CGM). For bruk av CGM er det ikke definerte målnivå.

Andel barn og unge, 0–17 år, med HbA1c under 53 mmol/mol, fordelt på opptaksområder, for perioden 2017–2019. * Opptaksområdet har færre enn 10 hendelser i gj.snitt pr. år.

Andel barn og unge, 0–17 år, som bruker CGM, fordelt på opptaksområder, for perioden 2017–2019.

Resultater

Høy måloppnåelse oppnås når minst 40 % av barn og unge med diabetes type 1 har HbA1c under 53 mmol/mol. Kun 25 % av barn og unge i Norge hadde HbA1c under 53 mmol/mol i perioden 2017–2019. Høyest måloppnåelse hadde Fonna (35 %) og St. Olav (33 %), og lavest måloppnåelse hadde Telemark (16 %) og Bergen (15 %). Regionalt var forskjellene mindre. Måloppnåelsen var høyest for Helse Midt-Norge (27 %) og lavest i Helse Vest (23 %). Utviklingen i andelen pasienter med HbA1c under 53 mmol/mol var gjennomgående positiv i perioden. Fonna og St. Olav var de eneste opptaksområdene som hadde høy måloppnåelse i 2019, med henholdsvis 40 % og 44 %.

Det var geografisk variasjon i bruk av CGM mellom opptaksområdene. 86 % av pasientene i Nord-Trøndelag brukte CGM i perioden 2017–2019 sammenlignet med 54 % i Oslo og 52 % i Finnmark. Det var også geografisk variasjon i bruk av CGM mellom regionene. Andelen var høyest i Helse Midt-Norge (75 %) og lavest i Helse Sør-Øst (60 %). Utviklingen i bruk av CGM var stor i perioden, med en økning for alle opptaksområder. Det var 25 pp. høyere andel barn med diabetes type 1 som brukte CGM i 2019 sammenlignet med i 2017. Regionalt brukte 85 % av pasientene i Helse Midt-Norge CGM i 2019, sammenlignet med 70 % i Helse Sør-Øst. I regionene Helse Nord og Helse Vest brukte henholdsvis 75 % og 78 % av pasientene CGM i 2019.

Kommentar

De fleste barn og unge når ikke behandlingsmålet når det kommer til regulering av blodsukkernivået. Nasjonalt var det geografisk variasjon både i andelen som hadde svært godt regulert blodsukker, og andelen som brukte CGM mellom opptaksområdene. Flere av opptaksområdene med høyest andel barn og unge med høy HbA1c hadde lavest andel som bruker CGM.